

Rekomendacja:

Naturalnym, kolejnym krokiem po podpisaniu Karty Różnorodności w Gdańsku, powinno być przygotowanie miejskiej **strategii na rzecz różnorodności**, która uwzględniałaby **perspektywę intersekcyjną**. Przy projektowaniu takiej strategii należałoby zadać sobie pytanie: co odróżnia Gdańsk od innych miast? Z pewnością jakość życia i partycypacja (w szczególności panele obywatelskie). Ta jakość życia wiąże się bezpośrednio z oczekiwaniami jakie zarówno kobiety, jak i mężczyźni, a także mniejszości LGBT+ mogłyby kierować pod adresem urzędu miasta i jednostek mu podległych, aby ich udział w dobrostanie był równy. Nie tylko przygotowanie strategii jest ważne, lecz także konkretne **alokacje budżetowe** na jej realizację. Tej strategii powinny podlegać inne dokumenty programowe.

Strategia ta powinna być oparta na **trzech wartościach**:

- **równości** (Singer 1972, Wilkinson i Pickett 2011),

- **sprawiedliwości społecznej** – w rozumieniu: dystrybucji – aby Gdańszczanki i Gdańszczanie mogli żyć bezpiecznie, fizycznie i psychicznie, na dobrym poziomie; oraz uznania – czyli podejmowaniu działań w taki sposób, aby nikt nie był dyskryminowany indywidualnie, instytucjonalnie i kulturowo, oraz mógł partycypować na tych samych zasadach (Czollek, Perko i Weinbach 2012),

- i **trosce** – w rozumieniu odrzucenia indywidualistycznej perspektywy i przyjęcia społecznego i kolektywnego podejścia, opartego na wzajemności, solidarności i równych prawach (Tronto 1987, Ungerson 1995).

Strategia ta wyznaczałaby **cele** według zasady SMART (skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, istotne, określone w czasie), które m.in. zorientowane byłyby na kształcenie poczucia przynależności mieszkanek i mieszkańców do miasta, uwzględniały dbałość o ich komfort i zachęcały do angażowania się w jego rozwój – w sensie wpływu na otoczenie i podejmowania decyzji (Fenster 2005).

Perspektywa intersekcyjna w strategii powinna zakładać krytyczną refleksję nad relacjami władzy w mieście (kto podejmuje decyzje i kto jest ich beneficjentem?) i symboliką (czy miasto faktycznie jest odbiciem tożsamości jej mieszkanek i mieszkańców, czy różnorodność jest widoczna?), w odniesieniu do takich cech tożsamości jak: płeć, wiek, pochodzenie etniczne, doświadczenie migracji, uchodźstwa, kolor skóry, socjalizacja społeczno-kulturowa, orientacja psychoseksualna, klasa, niepełnosprawność, lub religia, które koncepcyjnie nie mogą być od siebie odseparowane, ale analizowane we wzajemnym sprzężeniu (np. potrzeby kobiet starszych, czy młodych mężczyzn innej religii, z doświadczeniem uchodźstwa).

Dwa narzędzia są gotowe do ujęcia w takiej strategii:

Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym, która opiera się na sześciu zasadach:

1. Równość kobiet i mężczyzn stanowi fundamentalne prawo.
2. Zagwarantowanie, że równość kobiet i mężczyzn, różnorodne formy dyskryminacji i nierównego traktowania są brane pod uwagę.
3. Zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w procesie decyzyjnym jest warunkiem demokratycznego społeczeństwa.
4. Eliminacja stereotypów opartych na płci jest podstawą osiągnięcia równości kobiet i mężczyzn.
5. Włączając kwestie płci do wszystkich działań samorządów lokalnych i regionalnych konieczne jest promowanie równości kobiet i mężczyzn.
6. Właściwie opracowane plany działania i programy są koniecznymi narzędziami do promowania równości kobiet i mężczyzn (CEMR 2006: 6).

oraz **Zasady (z) Yogyakarty**

- 1-3 prawa do korzystania z praw człowieka
- 4-11 prawa do bezpieczeństwa
- 12-18 prawa ekonomiczne, społeczne i kulturalne
- 19-21 prawo do zgromadzeń
- 22-23 prawo do azylu i poruszania się
- 24-26 prawo do uczestnictwa
- 27 prawo do obrony praw człowieka
- 28-29 prawo do zadośćuczynienia i obrony prawnej (Yogyakarta 2006).

Jeśli zaś chodzi o **widoczność** i **pamięć** zarówno kobiet, jak i osób LGBT+ w Gdańsku (kluczowe dla strategii na rzecz różnorodności), to powinny powstawać w mieście miejsca o znaczeniu symbolicznym (pomniki, budowle), społeczno-politycznym (miejsca spotkań, place) oraz codziennego użytku (parki, place zabaw), które zarówno formą, jak i nazwami odnosiłyby się do elementów tożsamości wymienionych powyżej (ile ostatecznie ulic w mieście nosi nazwy zasłużonych kobiet? ile jest pomników odnoszących się do mniejszości?) (Hayden 1982, Łapniewska i Puzon 2016).

Literatura:

- CEMR, 2006. *Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym*. Innsbruck: CEMR.
http://www.ccre.org/img/uploads/piecesjointe/filename/charte_egalite_pl.pdf
- Czollek L.C., G. Perko i H. Weinbach. 2012. *Praxishandbuch Social Justice und Diversity. Theorien, Training, Methoden Übungen*. Weinheim: Beltz Juventa Verlag.
- Fenster T. 2005. „The Right to the Gendered City: Different Formations of Belonging in Everyday Life.” *Journal of Gender Studies* 14(3): 217-231.
- Hayden D. 1982. *Grand Domestic Revolution: a history of feminist designs for American homes, neighborhoods and cities*. Cambridge, Mass: MIT Press.
- Łapniewska Z. i K. Puzon. 2016. „Płeć i miasto.” W: *Szlakiem głosu. Tożsamości mniejszościowe w przestrzeni miasta*. Gdańsk: Stowarzyszenie Arteria.
- Singer P. 1972. „Famine, Affluence, and Morality.” *Philosophy and Public Affairs* 1(1): 229-243.
- Tronto J. 1987. „Beyond Gender Difference to a Theory of Care.” *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 12(4): 644- 663.
- Wilkinson R. i K. Pickett. 2011. *Duch równości. Tam gdzie panuje równość wszystkim żyje się lepiej*. Warszawa: Czarna Owca.
- Yogyakarta, 2006. *Zasady z Yogyakarty*.
<http://www.prawaczlowieka.edu.pl/index.php?dok=dd7c1a3d9d5627da9aea5415e3d07202bfb5925e-d3>